

KATHOLIKUS NÉPLAP.

24. szám.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizetheti rá Pesten a Szent-István-társulat ügynökénél: czukorutca 6-ik szám. földszint, a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Pest, június 14. 1854.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán, borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” czimezendők. (Pesten a központi papnövelében.)

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2. 14.

Fiatalnak szóló leczke,

mellyből az öreg is tanulhat.

Az alacson szobácska kertbe néző ablakánál ül az öreg, ősz fejét könyökére hajtva néz mag elé, úgy látszik nem legjobb kedvben van. Felesége fon a szoba sarkában álló kályha mellett, mellyen sz. Györgyöt láthatni a sárkányon diadalmaskodni, s fonalat könnyekkel áztatja. A konyhában az ifjasszony gazdálkodik, nagyon duzzog, s csapkodja az ajtót. Férje fát hord a berekből, lovainak ugyan csak van mit türniök, ennyi szidalmat a szegény párák tán még sem érdemlenének! E családban nagy bosszuságnak kelle magát előadnia, ezt könnyen észreveheti mindenki.

Hej be egészen másképp nézett ki itt minden néhány év előtt! Akkor az öreg vagy a haz körül s szántóföldjén dolgozott, vagy a barátságos tüzhely mellé vette magát, mert a szoba fojtott levegőjének halálos ellensége, s ha estenkint a parázsban kotorázhatott, akkor volt csak jó kedvű s beszédes; s nem egyszer mulattatá családját vidám tréfáival. Most hallgatag, s a tüzhelytől száműzve van, egy ráncz a másik után szedi magát homlokára, haja napról napra őszül. — Akkor az öreg asszony is még egész erővel dolgozott a gazdaság körül, járt kelt a lépesőkön föl és le, a konyhába, pinczébe, majd ismét a szürüre, az udvarba s kertbe: most mindég a kályha mellett guggol, s az utolsó évben bizonyosan tiz évvel vénebb lett. — Ha ez a fiatal legény azelőtt szántott, futyórészve, dalolva

végzé munkáját, s ha társai közt volt, senki szóban tul nem tett rajta: most roppant hallgatag, a csendet csak néha szakajtja meg nem ritkán szitok vagy káromkodó szó, millyet azelőtt sohasem lehete ajkairól hallani. No már nagy dolog történhetett e házban, különben hogy változhat tak volna meg ennyire illy rövid idő alatt e jó emberek? Történt bizony! persze hogy történt! Az öregek átadták gazdaságukat, s a fiatal megházasodott, innét e nagy változás. No de már hogy lehet az? hisz mindenik olly jámbor és jó szívűnek látszik! Habár ugy van is, de mindenkinek meg vannak a maga gyöngéi, s mind a négy megtette a magáét e változás s békétlen ség okozására, ritkán egy a bűnös. Különben csak csekélység, apróság mindaz, miből e nagy baj származott. Az egész dolog így áll:

Az öregek átadták egész jószágukat, s a deák közmondás: édes kormányozni — áll, nem csak a nagyuraknál. Azelőtt a szolgálak az öreg gazdától, a vászonzeselé pedig az öreg asszonytól kérdezték, mi dolog lesz más napra; most a fiatalokhoz mentek. — Az öregek átadták a kulcsokat, ehhez még semmikép nem szokhattak, pedig ezt épen nem jól teszik, hiába! ennek így kell lenni, hisz egykor ok is felváltak öreg szülőiket. Midőn tavaszkor a bükk újra kezd hajtani, száraz leveleinek le kell hullani. — Fiat az öreg még mindig gyermeknek tekinti, pedig már a 30-ik nyarat is meghaladá, e tekintetben téved tehát a jó öreg. — A fiatal ember, ki egy ideig az uraságnál szolgált, megtanulá itt a gazdaság körül tett legujabb javításokat, s most azt gondolja, sokkal többet tud atyjánál, s ezért nem is kéri ki többé soha az öreg tanácsát; már pedig

az öreg, hogy birólányoknak még csak megjárna e fényűzés, olyanoknak, kiknek módjukban van. Evvel olajat öntött a tüzre; mindkét részről hiúság uralg, csak itt is, ott is más neme a hiúságnak.

A menyecske, kivéve a ruhatárát illető dolgokat, nagyon takarékos, sőt zsugori; a takarékoság igen dicsérendő erény, csak hogy fiatal emberek gyakran semmi különbséget sem tesznek. Hallottak, hogy miye van az embernek, azt szükséges összetartani; ez bizonyosan igaz és igen dicséretes, de egyszerre még sem lehet az ember gazdagga. Olly embereknél persze, kik nagy összeggel kereskednek, ez másként van, ezek vasutak, gőzhajók stb. illyféle nagyszerű vállalatok által hamar szoktak gazdagságra szert tenni, ha csak — mi gyakran megtörténik — vállalatuk meg nem bukik, s így véginségre nem jutnak. Egyéb halandók, különösen, kik orczájok veritékével keresik kenyerüket, csak lassanként, lépésről lépésre haladhatnak, juthatnak jó létre, gazdagságra. Ezt gyakran nem gondolják meg a fiatalok s aztán az öregeknek, eselédeknek, szegényeknek kell e miatt rövidséget szenvedni. Igy disznótör idején, örök időktől fogva kijárt az öreg gazdának egy kis sült hus vagy kolbász, ez épen nem volt nagy pazarlás, ugyancsak meg is izzadtott érte, s igen örült, hogy felesége anynyira gondolkodott róla, ő minden szivességért igen haladatos volt. Ezen különös ételt most a fiatal menyecske elvonta az öregtől. Minden ember fel akar korunkban szabadulni, kilenczedtizedtől stb. barhogy megmenekedni, s legkisebb gondja, milly joggal, milly igazsággal: e fiatal menyecske is tehát felszabadítá lakat e tizedtől, pedig minden váltság nélkül, mivel pedig a kolbász nincs bejegyezve az átadási oklevélbe, az öreg semmit sem tehet ellene, minden törvényszéknél elvesztené ügyét, ha perre kerülne a dolog. A menyecske azt gondolja, ki nem végez nehéz munkát, annak szükségtelen 10 óraker a nyalánság, mikor ugy is már a dél közel van; az öreg ellenben ugy gondolkodik, hogy mégis csak megérdemelne ő egy külön ételt, habar nem is végez most terhes dolgokat, ki már annyi éven át dolgozott, s mozdítá elő a család javát, ki már nem egy forintot szerzett a házba. Én meg azt gondolom, szivesebben lemondana az öreg tán minden második héttben a neki járó huszarsról, csak a külön ételt kapná meg, evvel pedig többet gazdalkodnék meg a menyecske, mint ezen elvonással.

De még egy más pont körül is foly az asszonyok parlakodése. Szokása az öregasszonynak, egy

köcsög aludt tej, egy darab szalonna-, sonkával, vagy mi épen találkozik a háznál, ozsonnára, vagy reggel felfrisíteni dermedt tagjait, mind ezt a fiatal föleslegesnek tartja, ezektől az öreget megfosztja, pedig az öreg azt mondja, hogy ez szükséges erejének fenntartására, ezután sokkal frisebben jár az orsó, ily nincs szüksége orvosra. Mennyire igaz allítása, nem akarjuk vitatni; de viszont ő meg azt véli, hogy a sok ruha is fölösleges, hogy az a sok virágos pántlikás fejék is szükségtelen, még kevésbé szükséges pedig a ruhát a városban készíttetni; ez ellen pedig szinte nincs mit mondani, noha menyé eleget felesel érte. Már a fiatal bizonynyai nem jól cselekszik, midőn megfosztja az öreget szokott jó napjaitól, ha önek volnék, hagynam az öreget tenni, mit akar, én meg ha falatozni látnám, félremenek, vagy a pinczében, udvarban keresnek magannak azalatt valami dolgot, örvendenék az öreg jó étvágyának, s azt mondanám: „Egyél bizton, hisz már eleget dolgoztál életedben, elég terhet viseltél, reám is sokat hagyta fáradsággal szerzett vagyondból, jó ápitust! ezt még csak elbirja háztartásunk, ez még nem nagy pazarlás, szót sem érdemel; egy-két garas miatt hetenként még nem jutunk tönkre.“ Ha így gondolkoznék, és így eselekednék menyé, meg vagyok győződve, állandó béke allana bé köztük, az anya viszont azt mondana: „Nem tartanál velem édes leányom? segíts, jer, nekem is jobb izüen esik majd.“ A sok ruha, pártá, bokréta és pántlika, meg a konty-fésű tán szinte nem jön szóba. Már csak megérdemelné a próbát, de fogadni mernék, a menyecske nem fogja megtenni.

Ha már a fiu nem tartja szükségesnek, atyját kérdezni, sokkal fölöslegesbbnek tartja még a menyé az anya tanácsát kikérni. Hisz ő is tanulta a háztartást, megtanulta, hogy kell gazdalkodni, s tulajdon anyja ezt sokkal jobban érti, mint napaja. Minden gazdasszonynak meg van tulajdon módja s fortélyá a háztartásban: az öreg asszony azt gondolja, csak ugy helyes, miként ő teszi a dolgot, a fiatal azonban egészen ellenkező véleményben van. De ez olly tárgy, mellyben bizton lehet engedni, a nélkül, hogy tudományából vagy méltóságából ezáltal valamit vesztené az ember, épen nem olly fontos ügy, mellyben nem lehetne egykedvűnek lenni. Vajmi sajnós! ezt az asszonyok közül egyik sem akarja belátni. A fiatal meg van győződve arról, s elég erősnek érzi magát arra, hogy minden munkát a ház körül képes maga egyedül elvégezni. Annyira gyötri tehát magát egész nap a munkával, hogy este majd eldől fáradsága miatt,

igen rosszul cselekszik, mert a gazdaszat a tapasztalat tudománya, atyjának tapasztalása pedig 70 évre terjed, ösmeri földjeinek legutolsó hantját, tudja mit terem meg az legjobban s miként kell véle bánni; az öreg igen jól gazdalkodott, bár fia követné nyomdokát s vinné annyira, mint atyja! Igen jól tenne tehát s nem valószínű kárára, ha kikérné atyja tanácsát, s habár szinte olly jól, vagy jobban is értene hozzá atyjánál, mégis kérdeznie kellene, hisz milly könnyü egy szavat kimondani, s ha ezáltal fentartjuk a békét, megnyerhetjük mások szeretetét, nem látom bé, mért kellene azt magunkba fojtanunk! Az atya legalább látna, hogy még becsülik őt, elősmerik, hogy jól gazdalkodott, jól gondoskodott gyermekeiről, hogy nem égette el sövénye fáját, nem hanyagolta el földjét, nem tartott ünnepet köznapon, nem vitte pénzét a kocsnába, nem dombérozott lezik-nél. Persze hogy meg rosszul cselekszik az öreg, midőn nem akarja hinni, hogy a földmívelésben is lehet haladni; ha minden tudományban van még mit tanulni, tökélytesíteni, mért ne lenne a földmívelésben? Csakhogy azt meg senki el nem disputálhatja tőle, hogy nem mind böseség az, mit a könyvhősök a földmívelésről tanítanak, meghogy a legtudósabb földmívelők, nem mindég egyszermind a legjobbak és leggazdagabbak. De bármiképp alljon is a dolog, a fiunak engednie kellene, épen azért mert fiu, és atyja 40 évvel előbb látta a napvilágot.

A vitálynak másik oka ez: Az öregnek az átírás szerint hetenkint egy huszast kell kapnia, és ez tőle megvonatik, s ha meg is adják neki, olly savanyu képet vágnak hozzá, hogy egész kedvét elveszti tőle. Ez nagyon faj az öregnek, s neki tökéletesen igaza van, ez joggal kijár neki, és nem sok azért, mit átadott, hisz ő sem lehet el minden nélkül, csak ő is be akarja adni vasárnaponként ezüst garasát a perselybe, s ha egy szegény alamizsnaért szólítja meg, nem mondhatja neki: nem adok. Ezt soha sem tette, nem is akarja tenni ezután sem, aztán még néha egy kis frisitő, vagy erősítő szer is csak kell neki; ez még mind nem olly nagy pazarlás. A fiunak erről szót sem szabadna emelnie, s valóban szégyenlheti magát e szükkeblúségeért. De a két férfiu, azt tartom, csak megférne még együtt, csak az asszonyok ne volnának, de bezzeg ezek!

Az öreg asszony nagy családból való, bíró leánya, és a plebánia-házban szolgált; a fiatal asszony becsületes szülők gyermeke ugyan, de atyja csak kis házas. Az öreg nagyon szeret származásáról beszélni, ez ugyan nem a legjobb

hangzik, de jobb volna reá sem hallgatni, de ez nem tetszik az ifj'asszonynak; mindazt, mit az öreg öndicséretére mond, a fiatal önszemélye gáncsolásának tekinti. Bármilly hallgatag is egyébként, ilyenkor elég csipős megjegyzéseket tud tenni, mit meg az öreg igen rosz néven vesz. Ez egy.

Valamint az öreg asszony beszédességén, úgy az öreg gazda szótalanságán utközik meg. Véle könnyü volna menyének kijönni, csak „édes apus“-ozná sokat, mutatna vidám arszot, adna jó szavakat, csak ezeket hallaná, sokat átnezné. De mindez ritka a fiatal asszonynál, mint a fehér holló. Bizonyynyal sok kellett ahhoz, hogy az öreg kedves barátságos helyét a tüzhely mellett, hol nem egy boldog órát töltött, hol már atyja is üldögélt, elhagya. Fő oka ennek menyének komor arca volt. Ki nem szivesen látá az öreget, főzését vizsgálgatni, kinek az öreg a konyhaban utjában volt. Pedig milly könnyü lett volna az öreg kérdéseire barátságosan felelni. Egy ággal többet kellett volna a tüzre raknia, ha látta, hogy a hideg vérü öreg fázik, hisz van elég fa a harasztban, az öreg nem ritkította meg azt mód felett! S ha észrevette, milly nehezen esett neki a hajlás merevedett gerinceével, mellyen már annyi terhet hordott, midőn paraszat akart pipájára kotorni, gyorsan meg kellett volna ragadnia a csipővasat s így szólni: „Ihol ni édes apám, majd segíték én! ha el találna aludni, majd szerezzünk megint új parázst.“ Ez lett volna a dolog rendje, így tetszett volna az öregnek, pedig ez semmibe se került volna. Mennyit nem lehet egy szóval jóvá tenni, vagy rontani.

Az öreg asszony még a régi világból való: a fiatal természetesen az új korhoz tartozik. Az öregnek jó erős posztból vannak öltönyei, aranyos pártái, nincs sok ruhája, de miye van, az jó: a fiatalnak sok kárton ruhája van, pártája virágokkal, szalagokkal telve. Az öregnek több ládája van rakva még fel nem dolgozott vászonnal: beszélük, hogy a fiatal asszony ládái jóformán üresek. De a min leginkább bosszankodik az öreg, az, hogy a fiatal ruháit a városban készíteti, hogy haját tekeresbe fonja, s még fésüt is hord kontyában. Nem ritkán kötekedik ezért, s jó formán igaza van. Nagyon lábra kap korunkban a fényüzés, de hiába, ezen nehéz változtatni, minden korban más a szokás, más a divat, melylyet egészen mellőzni nem lehet. Aztán úgy sem hallgatott reá a menyecske, ilyenkor tehát jobb hallgatni, annál inkább, mert nem az öregre bízták a predikálást. Legalább azzal hallgathatna

az öreg, hogy birólányoknak még csak megjárna e fényezés, olyanoknak, kiknek módjukban van. Evvel olajat öntött a tüzre; mindkét részről hiuság uralg, csak itt is, ott is más neme a hiuságnak.

A menyecske, kivéve a ruhatárát illető dolgokat, nagyon takarékos, sőt zsupori; a takarékoság igen dicsérendő erény, csak hogy fiatal emberek gyakran semmi különbséget sem tesznek. Hallották, hogy miye van az embernek, azt szükséges összetartani; ez bizonyosan igaz és igen dicséretes, de egyszerre még sem lehet az ember gazdagga. Olly embereknél persze, kik nagy összeggel kereskednek, ez másként van, ezek vasutak, gőzhajók stb. illyféle nagyszerű vállalatok által hamar szoktak gazdagságra szert tenni, ha csak — mi gyakran megtörténik — vállalatuk meg nem bukik, s így véginségre nem jutnak. Egyéb halandók, különösen, kik orczájok veritékével keresik kenyerüket, csak lassanként, lépésről lépésre haladhatnak, juthatnak jó létre, gazdagságra. Ezt gyakran nem gondolják meg a fiatalok s aztán az öregeknek, eselédeknek, szegényeknek kell e miatt rövidséget szenvedni. Igy disznótör idején, örök időktől fogva kijárt az öreg gazdának egy kis sült hus vagy kolbász, ez épen nem volt nagy pazarlás, ugyancsak meg is izzadtott érte, s igen örült, hogy felesége anynyira gondolkodott róla, ő minden szivességért igen haladatos volt. Ezen különös ételt most a fiatal menyecske elvonta az öregtől. Minden ember fel akar korunkban szabadulni, kilenczedtizedtől stb. barhogy megmenekedni, s legkisebb gondja, milly joggal, milly igazsággal: e fiatal menyecske is tehát felszabadítá lakat e tizedtől, pedig minden váltság nélkül, mivel pedig a kolbász nincs bejegyezve az átadási oklevélbe, az öreg semmit sem tehet ellene, minden törvényszéknél elvesztené ügyét, ha perre kerülne a dolog. A menyecske azt gondolja, ki nem végez nehéz munkát, annak szükségtelen 10 óraker a nyalánság, mikor ugy is már a dél közel van; az öreg ellenben ugy gondolkodik, hogy mégis csak megérdemelne ő egy külön ételt, habar nem is végez most terhes dolgokat, ki már annyi éven át dolgozott, s mozdítá elő a család javát, ki már nem egy f-rintot szerzett a házba. Én meg azt gondolom, szivesebben lemondana az öreg tán minden második hétben a neki járó huszsról, csak a külön ételt kapná meg, evvel pedig többet gazdalkodnék meg a menyecske, mint ezen elvonással.

De még egy más pont körül is foly az asszonyok perlekedése. Szokása az öregasszonynak, egy

köcsög aludt tej, egy darab szalonna-, sonkával, vagy mi épen találkozik a háznál, ozsonnára, vagy reggel felfrisíteni dermedt tagjait, mind ezt a fiatal föleslegesnek tartja, ezektől az öreget megfosztja, pedig az öreg azt mondja, hogy ez szükséges erejének fenntartására, ezután sokkal frisebben jár az orsó, ily nincs szüksége orvosra. Mennyire igaz allítása, nem akarjuk vitatni; de viszont ő meg azt véli, hogy a sok ruha is fölösleges, hogy az a sok virágos pántlikás fejék is szükségtelen, még kevésbé szükséges pedig a ruhát a városban készíttetni; ez ellen pedig szinte nincs mit mondani, noha menyé eleget felesel érte. Mar a fiatal bizonynyal nem jól cselekszik, midőn megfosztja az öreget szokott jó napjaitól, ha önek volnék, hagynám az öreget tenni, mit akar, én meg ha falatozni látnám, félremenek, vagy a pinczében, udvarban keresnék magának azalatt valami dolgot, örvendenék az öreg jó étvágyának, s azt mondanám: „Egyél bizton, hisz már eleget dolgoztál életedben, elég terhet viseltél, reám is sokat hagyta fáradsággal szerzett vagyondból, jó ápitust! ezt még csak elbirja háztartásunk, ez még nem nagy pazarlás, szót sem érdemel; egy-két garas miatt hetenként még nem jutunk tönkre.“ Ha így gondolkodnék, és így eselekednék menyé, meg vagyok győződve, állandó béke allana bé köztük, az anya viszont azt mondana: „Nem tartanál velem édes leányom? segíts, jer, nekem is jobb izüen esik majd.“ A sok ruha, pártá, bokréta és pántlika, meg a konty-fésű tán szinte nem jöne szóba. Már csak megérdemelné a próbát, de fogadni mernék, a menyecske nem fogja megtenni.

Ha már a fiu nem tartja szükségesnek, atyját kérdezni, sokkal fölöslegesbbnek tartja még a menyé az anya tanácsát kikérni. Hisz ő is tanulta a háztartást, megtanulta, hogy kell gazdalkodni, s tulajdon anyja ezt sokkal jobban érti, mint napaja. Minden gazdasszonynak meg van tulajdon módja s fortélyá a háztartásban: az öreg asszony azt gondolja, csak ugy helyes, miként ő teszi a dolgot, a fiatal azonban egészen ellenkező véleményben van. De ez olly tárgy, mellyben bizton lehet engedni, a nélkül, hogy tudományából vagy méltóságából ezáltal valamit vesztené az ember, épen nem olly fontos ügy, mellyben nem lehetne egykedvűnek lenni. Vajmi sajnós! ezt az asszonyok közül egyik sem akarja belátni. A fiatal meg van győződve arról, s elég erősnek érzi magát arra, hogy minden munkát a ház körül képes maga egyedül elvégezni. Annyira gyötri tehát magát egész nap a munkával, hogy este majd eldől fáradsága miatt,

s alig ül székére, azonnal bóbiskolni kezd. Erre épen nem volna szüksége, csak egy szavat adna a még erős napának, ez szívesen segítene: paraszt gazdaságban kettőnek is annyi dolga van, hogy csak bírja! A menyecskének bizonyos munkakört az öregre kellene hagynia a belső vagy külső dolgokban. Ha az öreg csak úgy maga jó szántából dologhoz fogna, ezt a fiatal épen nem bánná; de ezt az öreg nem teszi, és nem is kötelessége. habár jó volna, ha magától tenné; ő akarja, hogy kérjék meg közremunkálását, de kéri a fiatal nem akarja, hadd kinozza tehát magát s végezze egyedül a temérdek dolgot!

Midőn a parasz a házban már hamvadni kezd, vagy már kialvását is lehet reményleni, jönnek másunnan, kik igyekeznek azt ismét fel-fűni. Néha eljön az öreg leánya, ki a szomszéd-ságba van kiházasítva, keveset szól sógor asszonyához, természetesen ez is kiméli szavát; de annál jobban dugják össze fejüket, s suttognak egymás közt a két öreg és leányuk. Mi volna egyéb tárgya beszédöknek, mint a fiatal asszony; miről tanácskozhatnak másról, mint mit kelljen tenni a fiatal pár ellen! a ház leánya úgy is már többször panaszkodott nyíltan a fölött s minden alkalommal szóba hozza, hogy őt minden kiházásítás nélkül boesátak el a háztól, mintha nem is tartoznék a családhoz! Mialatt e három ekként suttog a szobában, a meny a konyhában rettenetesen pattog a eseléség ellen, lármáz a kutyára, hajtja maeskáját, szidja tyukjait, mellyek egy tányért ledobtak az asztalról, szóval igen felindult állapotban van, sógornéját székkal sem kínálja, jó éjszakát sem kíván neki. — Ez ellenben nem nyugszik, míg az egész faluban közhírré nem teszi, milly gonosz felesége van bátyjának. Midőn ez meghallja, minőnek van kihíresztelve, — pedig mindig meghallja, mert mindig találtatnak hirhordók, különösen az asszonyok közt — legnagyobb haragra gerjed, s már közeledni látom azon időt, midőn a ház leányának nem lesz szabad szülőinek házában megjelenni, vagy megjelenésének igen rossz következése léssen. — De a menyecskének anyja is nem ritkán jön a házba, és ekkor a fiatal asszony még sem drágálja a tejet, sonkát! De ez még csak házjában, hanem az öregnek, t. i. a másik öregnek, a fiatal asszony anyjának igen erős tüdeje van és nem kevésbé sebesen járó nyelve, úgy hogy az emberek messziről kerülnek, menekedni kívánván társaságától. Ha megérkeztek valami történt a házban, rettentő durva, s az egész ház reszket el-lötte. Ő valódi kényurnő a házban, s az öregek,

csak hogy békében maradjanak, ráhadják azt is, hogy kétszerkettő őt.

De legrosszabb állása a fiatal férfinak van; igen szeretne az egész dologban egészen közönyös maradni, mert ő tulajdonkép mind az öregeket, mind a feleségét nagyra tartja. Az egyik azt mondja: „nem viseltetel szeretettel atyádhoz“; a másik: „nem szereted anyádat“; a harmadik: „nem szeretsz engem, feleségedet.“ Az atya fejét mogorván kezére hajtja, az anya főházkodik, a feleség sir, pedig mindegyik nem volna szükségök. Aztan füttyörészsen, énekeljen valaki, midőn illyes dolgokat kell néznie! nem esoda, ha ő is néha föl pattan, és nem a legnagyobb illedelemmel támadja meg egyiket vagy másikat. Ha békével hagyják elvonulni a fergeteget, csakhamar kiderül nála; de a béke malasztja soká még sem marad e házban. Pedig különösen a jó asszonyoknak nagyon ajánlanam, ne gyötörjék szerfölött Pistát, különben megjövendő lőm nekik, ha házában nem talál örömet, nyugtot, majd megkeresi a faluban, mert közel van Iczik gazda laka, s annak a házikónak, avval a fenyő-bokorral ajtaja előtt, igen nagy vonzereje van, és Pista nem lesz első, ki azt hiszi, hogy borban a bú s minden gondok enyésznek, hogy a kores-mában lehet legjobb vigaszt találni. Nem vették-e észre, hogy vasárnap legalább is félórával korábban jöhetne haza? Sha — mitől Isten őrizzen — annyira találna menni a dolog, hogy a fiatal embernek teste lelke romlásnak indulna, ha munkáját elhanyagolná, ekéjét a fészkerben, szántóföldjét parlagon hagyná, ha szegénységet és nyomort hozna a házra, ha magának korasírtásna. akkor ne panaszkodjatok asszonyok, mindennek okai magatok voltatok, ti voltatok a méregkeverők.

Korántsem szándékom tréfálni. Tekintetek csak egy kissé kedves olvasóim, a nép-életbe, s meglátjátok; hogy a mit mondtam, csak nagyon is igaz, és az életből van meritve. Gyakran van számkivetve az aldott béke, a különben egyszerű s még romlatlan falusi emberek lakából is, természetesen mind a két fél által okozva; leginkább mégis a felnőtt gyermekek bánásmódjára szülek iránt lehet panaszkodni. Leggyakrabban a fiatalok vétnek az öregek ellen. Sok botrányos jelenet merül fel. Mért keserítitek meg egymásnak éltét! milly boldogok lehetnétek! mennyivel szerencsésben élhetnétek e falusi egyszerű emberek a városi dús gazdag henyelőknél! mennyi előnyük van ezek fölött! Ösmeretlen előttök az a sok fölős szükség, önokozta gond, melly gyöttri a város gazdagjait. Nem gyöttri őket

az unalom : szántó földük, szérűjük, a haraszt, pince, konyha szolgálat munkát eleget. Milly tiszta azon levegő, mellyet színek! milly jó étvágyuk van a munka után! milly mély álmuk, mellyből nem riasztatnak fel rémképek által! Nem ösmerik a város borzasztó szegénységét és nyomorát sem; minden szükséges dolgokban bővelkednek, többnyire minden megnő a magok földén; megadhatják mindenkinek a magát, nem szorulnak máséra; szóval : ők lehetnének a legszerencsésb emberek, sőt azok is, minden egyéb állásbeliek fölött; de még sokkal boldogabbak lehetnének, ha mindenütt a béke uralkodnék; ha önmagoknak nem szereznének keresztet, és bajt, az ő lakaikban lehetne a legkevesebb, legkisebb, legkönnyebb keresztet találni!

Ha én ezeknek plebánosa volnék, így szólnék hozzájuk; s pedig az atyához, ki nekem a többi közt még legjobban tetszik : „Lássá kedves János gazda, panasza nem ok nélküliek, de hiába nem megy másként, jobb, ne vegye föl kend a dolgot, a béke a legdrágább kincs, per és békétlenség, emésztő méreg, melly kora halált okoz. Aztán meg nem is kell a dolgot olly rossz szempontból nézni, nem olly rossz azoknak a fiataloknak szándéka, hanem nem fontolják meg tetteiket. Lám, midőn tavall meg megbetegedett, mennyire aggódott fia érte, hogy szaladt nyakra före orvosért, s egy helyett kettőt is hozott, csak hogy el ne veszítse kendet! Hogy sirt a menyecske, mennyit ismételte s bizonyította, hogy mégis csak jó ember az öreg ipa! A legtöbb rosznak bizonyosan idegen emberek szerzői. Elég tövis van ugy is földi utunkon, miért hintenek arra még többet a pályatársak? Aztán mindennek vége szakad; e töviskes vándorutunknak is elérjük végét, akkor megtudjuk, mi vár reánk, tudjuk, hogy egy boldogabb hon lakosi leendünk.“

A fiunak azt mondanám : „Goadolj Istennek negyedik parancsára, s ha ohajtod Isten áldását magadra és gyermekeidre, tartsd meg azt; s ne feledd, hogy atyád és anyád már félig sírban vannak. Nem sokára hallani fogod a kalapács ütéseit, melly szegeket ver koporsójukba, hallani fogod a harangok szomorú zugását, elkíséred őket a temetőbe, s látni fogod, hogy hánynak sírjukba három marok földet; gondolj ezekre, s ugy viseld magadat, hogy elmehess a temetőből a nélkül, hogy szemrehányást kellene magadnak csinálnod, a nélkül, hogy lelkiümméreted nyugtalanítana. Most még sokat jóvá tehetesz, akkor késő lesz. Ne vonj el egy fillért sem

szorgalmas atyád-, munkás anyádtól; azon huszasokat, mellyeket ládádban őrszesz, ők szereztek, ők gazdálkodták meg, te igen csekély kamatot fizetsz tőlük. Néked kell a többit mind békére intened, neked kell legokosabbnak lenned, azért, mert férfiú vagy, s azért ne sokat hallgass feleséged panaszára. Azért szeretheted őt, miként jó férj kötelessége. De különösen őrizkedjél attól a fenyű bokortól Iezik háza előtt; ha otthon, tulajdon házában boldogságot nem találsz, házádon kívül, különösen a kocsmában hiába keresed : ott még senki sem jutott boldogsághoz, de már igen sok megásta sírját, ott még senki sem szerzett magának érdemeket a mennyországra. Kerüld azt! gondolj szomszédodra, kinek gazdaságát elkótyavetyélték, ki halva találatott az útfélen, pedig még harmincz éves sem volt!“

Az anyához pedig így szólnék : „Ne ingerlje kend azt a fiatal menyecskét, látja, hogy önfejjü, bizonyosan jobb volna, ha nem volna olly makaacs, de hiába ez hibája, hiba nélkül pedig senki sincsen, kendben is van egynehány. Mindketten siketek és vakok legyenek, siketek a sértő szavak, vakok egymás hibái irányában, s akkor, minden jól fog menni. Járjon kend egyszer kezére menyének, beszéljen vele barátságosan, s a jég le fog olvadni szívéből, homloka ránczai el fognak simulni. Mogorvaság által sem mire sem lehet menni, annyi bizonyos. Különösen azt ne hánja kend menyének szemére, hogy csak kis házas leánya, s nem sokat hozott a házhoz. Jól tudta kend, mije van, mije nincs, és mégis házába fogadta, fia pedig feleségének választotta. Tehát erről szót se többé! ez igen csunya! Legyen csak egyszer kend neki igazi anyja, könnyen lehet, hogy ő is szerető lányává válik. De legyen elég, szűnjék meg kend panasza! Mindent tudok. Azt tartom, csak van kendnek vállalása! csak nem akar egyedül a széles uton a mennyországra jutni! aztán meg csak szándéka kendnek, ajtatosan mondani a miatyánkot s ugy hiszem, nem akarja csúfolni az Urat, midőn azt imádkozza : „és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk ellenünk vétetteknek!“

Még komolyabban szólnék az ifju asszonyhoz : „igazán halálra szégyenlheted magad viselkedért! olly könnyen, minden fáradság nélkül jutottál a gazdagságba, s egészen elfeledted, hogy ki által jutottál be. Kötelességed volna, férjed napjait megédesíteni, s te éltét pokollá teszed. Jötevőid napjait hosszabbitanod kellene, s te megrövidited azokat. Véled szállt be a házba a békétlenség, viszálykodás, az előtt ott béke és

egyértékes honolt. Nem akarom hallani mentsegeidet. Jól tudom én, hogy az ember csak ember, jól tudom, hogy a többi sem angyal, de legfőbb oka mindennek te vagy. Ne légy többé oly komor s barátságtalan, mérsékeld pattogó jellemedet! nem a zivatar, hanem a barátságos naprak sugarai nyerték meg a fogadást. Midőn a szél üvöltött, s le akara rantani a vandor köpenyét, ez annál szorosabban huzta magához azt, s minél nagyobb lett a vihar, annál erősebben fogódzott bele, szél és vihar semmit sem voltak képesek véghez vinni. De jött a barátságos nap, s leküldé a vándorra melegítő sugarait, most ez szívesen letette magáról köpenyét. Az elsőt már megkísértetted, mint vihar és fergeteg semmire sem tudtál menni, próbáld meg most a másikat, légy barátságos nappá, bizonyosan szerencsésb leendsz!

Igy szólnék én e család négy tagjaihoz, valljon fog-e használni beszédem?

Katholikus hitélet.

XXVIII.

Pest, június 4. A Szent-István-Társulat f. hó 1-én m. gróf Károlyi István ur elnöklete alatt tartott június havi választmányi gyűlésében mindenek előtt felolvastattak a mélt. kalocsai érsek és a szathmári, veszprémi, győri, szombathelyi, rosznyói püspökök gróf elnök urhoz intézett leveleik, melyekben az elbők legáltalánosabban terjesztett társulati kérelem folytán, a társulatnak főpásztori pártfogásukat megajánlani méltóztatnak. — Az elnökség előadta, hogy a nm. egri érsek ő excellentiája Cantu Caesar világtörténetének, nevezetesen ő- és középkori részének magyar fordítását, melyet körülbelül 3000 pforintnyi költséggel eszközöltetett, a társulatnak díj nélkül átengedni méltóztatott. Ez már harmadik rendű adománya lévén ő excellentiájának, a választmány köszönetének kifejezése mellett elhatározta, hogy e nagy jótétemények némi meghálálásul az egri szegény iskolás gyermekekre, kik az apáca-intézetben tanulnak, valamint ezen intézet egyéb nevelőkéire is, figyelmét bizonyos meghatározott mértékben állandóan kiterjesztendi. Felolvastattak és a választmány által helybenhagyattak a társulati lapok szerkesztői számára bizottmányilag kidolgozott utasító szabályok, melyek ezen túl főnebb tisztelt szerkesztő urak által mind a szükséges összhangzás fontartása, mind pedig a társulati érdekek kellő megóvása tekintetéből követendők lesznek. Közelgetvén a nagy gyűlés tartásának ideje, a választmány azt közbeeső némely rendkívüli körülményeknél fogva egyelőre jövő october hó első felére határozta. Jelentés tétetett, hogy t. cz. Munkay János, balassagyarmati segédlelkész, „Korunk főtévedései” című, jutalmat nyert munkájából 50 példányt a társulatnak ajándékozni, más 500 példányt pedig 1 frt ár mellett terjesztésre bizományban átadni; nem különben nt. Baross Lajos, kisgyarmati plebános és társulati bizomá-

nyos a bizományi eladásokért őt illető százalék-összegeből azon tőkének, melyet nt. Mester István, sajtóvámosi plebános a „Kath. Néplap”-ban évenként megjelenő legjobb elbeszélés jutalmazására a társulatnál alapítványul letett, nagyobbbitására, illetőleg a kiszolgáltatandó jutalomdíj nevelésére 20 pfiot ajándékozni szíveskedett. — Jelentetett, hogy Martin Konrad „A katolika Religio tankönyve” cz. munkának, mely a magas cs. kir. közoktatási ministerium által a felsőbb gymn. osztályok számára ajánlatott, első kötete magyar fordításban már elhagyta a sajtót s pár példány belőle be is mutatott. Miután e fordítás, mely az egri érseki hatóság jóváhagyásával jelent meg, a bibornok hgprimás által is eleve megvizsgáltatott, reméli a kiadó társulat, hogy az iskolai használatul is elfog fogadtatni, s e végből a 28. 8-rétű ivéből álló kötetnek árát csak 1 frt 20 kr-ra p. p. szabta. Továbbá nyomtatásban bemutatattak: „Missio ismerete” és „Bünbánó keresztény” leginkább missio alkalmával a t. cz. missio-atyák által használandók, melynek tekintetéből a választmány az előbbinek árát (12 lap.) egy, az utóbbi könyvecskének árát (72 lap.) szép kemény kötésben) hat pkr-ra határozta. Némely társulati könyvek, nevezetesen: „Istenféle gyermek” imakönyv, „Bibliai történetek”, „Földrajz” stb. újabb kiadásokban jelentek meg. Bemutatott a társulat által kiadott első áldozási azeelmetszésű sz. kép, mely kiváló dísz miatt a t. cz. lelkész uraknak méltán ajánlható. Jelentés tétetett, hogy Bumüller „Világtörténelem”, nem különben Nicolas „Bölcséleti Tanulmányok a kereszténység fölött” című műveiknek I. kötete magyar fordításban kéziratban az illető fordító urak által beadatott, s sajtó alá adatni határozatott: mi által a részvények illetéke ez idén a rendes 90 iven túl jóval, körülbelül 30-czal többre fogván rugni, megállapított, hogy illy esetekben a fölös ivék mindig a következő évi részvénybe számítassanak be, azon reménnyel, hogy pontos lévén a társulat a 90 ivnek kiállításában, a belizetések is hasonló pontossággal történendek. — Nyomatás alatt vannak: „Evangéliumos könyv”, szerkesztette Márkfy Samu, „Magyar nyelv s irodalom története”, írta Ferenczy Jakó; sajtó alá adandó Harthvic „Szent István életrajza”, fordította Erdy János. Jelentés tétetett, hogy ft, Répássy József, jászói prépost-coadjutor ő nagysága az alapító tagok sorába lépett, valamint hogy az eztergami főmegye számára szánt szent képek Komáromba, hol jelenleg missio tartatik, (számra 3000) már elküldettek. Végre felolvastatván a püspöki megyekben püspöki hivatal utján elosztandó könyveknek lajstroma, a gyűlés eloszlott.

XXIX

Csermő, Aradmegyében. Lehetetlen, hogy a „Kath. Néplap” t. olvasóival ne közöljem azon ünnepélyt, melyben ma Isten segedelméből részesültünk. Mi, kik a három órai távolságra fekvő borosjenői anyateplomban szoktunk isteni tiszteletre járni, tudjuk azt, mit tesz, templomot nélkülözni. Azonban találkozott oly nagy lelkű, ki az Urnak hajlékot és oltárt emelt; ezen jötevőnk méltóságos Fascho József, cs. kir. aranykulosos vitéz, és az aradi törvényszék elnöke, ki önköltségén a hívek számának megfelelő, székes egyház módjára minden szükségességekkel ellátott templomot építtetett.

A hara
hy Sár
25-án
lom fel
bert
közt al
plebán
hangoz
mélyen
isteni s
tánylás
István
s vidék
plebán
elébb

ből:
József
minds
T. cz.
Judik

május
Linez
gában
Capuc
szamo
külföl
ott vo
ry D
emine
lyes n
ság k
ünne
kolost
előrt
állván
tetett
gadta
be vo

jelent
tin
logia
ta M
mosi
I. kö
ka a
közö
mo k
pedig
megv
nm.
kőte

A harangok, melyeket megyés püspök urunk, Csajághy Sándor ő méltósága szentele fel, először hívták ma 2S-án Csermő vidéke keresztény hiveit egybe a templom felszentelési ünnepélyre. A felszentelést főtiszt. Hubert József, világi esperes ur végezte, szent mise közt alkalmi beszédet tartott Kornis József gyoroki plébános; szívet emelő volt, hallani a hívők ajkairól elhangozni az „Im arczunkra borulunk“ éneket. A szívet mélyen megillető egyházi énekek zengése közt folyt le az isteni szolgálat, különösen megdicséret és általános méltánylást nyert az éneklésben magát kitüntetett Pinter István, gyoroki tanító. Azon jó reményt adak a csermői s vidékbéli közbirtokos urak, hogy készek az alapítandó plébániához segéd kezét nyújtani. Adja az ég, hogy mielőbb pappal is birjanak a csermői hivek.

Különfélék.

Társulati új tagok: A szentesi kerületből: Nt. Próbsztl Pál ur, szegvári kaplán; Nt. Lenese József ur, hmvásárhelyi kaplán; Nt. Stéger István ur, mindszei kaplán; T. cz. Verner Mihál ur Szentesen; T. cz. Tolnafi, szül. Papp Teréz asszonyság Csongrádon; Judik János ur, szentesi lakos.

Magyarország herezeg-primása, Ö eminenciája május hó 31-kén érkezett Felső-Ausztria fővárosába, Linzbe, egy esztergami kanonok s két más pap társaságában, hogy mint a sz. szék megbízottja a Carmelita, Capucinus és irlalmas rendet meglátogassa. Ez okból számos szerzetes tagok érkeztek a linzi kolostorba még külföldről is, p. o. a Carmelita-rend belgiumi definitora; ott volt a Magyarhonban is dicsérve ismeretes Sartory Domonkos atya, a győri carmeliták két küldöttje. Ö eminenciája június 4-én a székes templomban ünnepélyes nagy misét mondott, este pedig az összes városi pap-ság kíséretében s a mélt. linzi püspök oldala mellett ünnepélyesen bevonult a Carmelita-rend kolostorába. A kolostor-templomban Ö eminenciája a Cerimonialeban előírt szertartás szerint fogadtatott, a faldistoriumon állván Sartory atya által, mint a béke apostola üdvözlötetett. Ezután Ö eminenciája a rendtagok hódolatát fogadta, s az apostoli áldás kiosztása után a kolostor beljébe vonult, hol is június 7-ig időzni méltóztatott.

Társulati könyvtár.

Az egri érseki lyceumi nyomdában közelebb megjelent: „A kathologia rendes tanára a bonni kath. theologiai intézet igazgatója után német eredetiből fordította Mester István, egri megyei áldozó-pap, sajjóvámosi plébános. Kiadja a Szent-István-Társulat.“ I. kötet. 8-d-rét XIII 431 lap. Ára 1 ft 20 kr pp. A munka ajánlására beérjük említeni: hogy az a magas cs. kir. közoktatási ministerium által a felső gymnasiumoknak használatul ajánlatott, magyar fordítása pedig bibornok és hgprimás ő eminenciája által eleve megvizsgáltatott, nyomtatása elrendeltetett, s végre a nm. egri érsek ur jóváhagyásával látott világot. Valen I. kötet a felsőbb gymnasiumok 5- és 6-ik osztályára való;

a papir fehér és erős, a nyomtatás tiszta, a kiállítás ajánlatos. A társulati tagok részvény fejében kapják. Márton rendszere ismeretes. Az első kötetben a kinyilatkoztatás isteni eredetét a történetekből böleleletileg alapítja meg: miért is az első kötet a kinyilatkoztatásnak böleleleti történetét hozza kezdetül korunkig, úgy hogy benne a tanuló a theologia generális alapdogmáin kívül, az egyház történetét is ismerni tanulja. A II. kötet a hit- és erkölcsi dogmákat rendszerbe fűzve és a szokott theologiai kutfőkől bebizonyítva, tartalmazza. E II. kötet már szinte készülőben van, s reméljük ez év végeig elhagyandja a sajtót.

Lapjainkban már ismételve ajánlólag említettük a Szent-István-Társulat által csak imént megindított vállalatot, az „Ifjusági iratok“-at. A vállalat fontossága kívánja, hogy a fenndicéért gyűjtemény eddig megjelent két füzetéről részletesebben szóljunk. Mind a két történet: „Szent Miklós napja“ és „Pali és Gyuri, vagy a keresztény szeretet és szigorúság“ az ifjusági irattarból körültekintve szemeltett ki, mely Franciaországban a főtiszt püspökök jóváhagyása mellett adatik ki, s mellyel m. Gróf Károlyi István a társulattal megajándékozni sziveskedett. Már ezen magas jóváhagyás elég kezességet nyújt ez iratok keresztény erkölcsös s vallásos irányáról, miről jeles beltartalma is mindenkit meg fog győzni. „Szent Miklós napja“ eleinte egy alrendű ugyan, de a keresztény erények gyakorlatában boldog családba vezeti az olvasót, ki örömmel fogja ott látni azon boldog meglepedést, melly uralodik oly családban, hol az Ur félelme honol. Kötünk tovább az elbeszélésből, hogy az Isten a jámborokat is, pedig néha súlyosan meglátogatja, miszerint békétüresüket próbaköre tegye, de hogy ugyan Ö örszemeivel kíséri a jámbor magaviseletét, s végre is az erénynek diadalt szerez a gonoszság fölött. Kiviláglik szinte e történetből, hogy korán kell az emberi rossz szenvedélyeknek gátot vetni, mert különben ezek mind mélyebben súlyosítják az embert, mint ezt egész a testvérgyilkosságig súlydott Hermannak jelleme e történetben mutatja. Látható szinte e történetből, hogy a gonoszság végre mégis kikapja érdemlett büntetését, bár mennyire vakitónak látszassék is ideiglenes szerencsége. — A másik elbeszélés: „Pali és Gyuri“ szépen, az ifju kebléhez szóló modorban megmutatja, hogy a keresztény erkölcsvilágban csakugyan főtörvény a szeretet törvénye, melly az összes törvényt, a profétákat magában foglalja. E szeretetnek személyesítője történetünkben Pali, ki szíve jó hajlamit követve maga körül mindenütt boldogságot akar teremteni, maga is e szeretetteljes munkásságában felette boldog levén. Gyuri ellenkező jellem, ki kötelességeit ugyan pontosan, hiány nélkül teljesíti, de kinek szívében a felebaráti szeretet szent tüze kihalt. Ö képviseli a könyörületességet, részvétet nem ismerő szigort. Hogy ez utóbbi jellem a körülmények befolyása alatt mivé fajul, történetünk lélektanilag hiven mutatja. Mig Palit szerető jó szíve minden kísérteteken felül emel, s a keresztény hitelet utján mindinkább nagyobb tökélyre emel: az alatt a szigorú, de szeretetüres Gyuri a legdurvább szenvedélyek rabja, s véglegesen szerencsétlen áldozata lesz. — Kötünk ezen rövid vázlatból is, milly jótékonyan hatnak illy elbeszélések az ifju kedélyre, s mennyire képesek azok az erkölcsöknek keresztény iránybani nemesítésére. Miért is ezen vállalatot a t. közönségnek legmelegebb pártolásába ujonnan ajánljuk. A Szent-István-Társulat pedig e pártolásban új ösztönt

fog látni, a megkezdett vállalatot mindaddig folytatni, míg az ímígy kiadandó kötetekből egy kis ifjusági könyvtár fog alakulni; mire annál nagyobb a szükség, minél számosabbak ama piszkos s erkölesrontó regények, mellyek a kölesön-könyvtárakban az olvasni vágyó ifjuságnak nem mondjuk nyújtatnak, hanem inkább feltolatnak. —

23. *Speculum Conscientiae in usum Sacerdotum, praesertim eorum, quibus cura animarum demandata est.* Auctore Aloysio Schlör. Budae, 1852. 3 kr. 24. *Sacerdos Sacris exercitiis vacans, seu Ignatiana exercitia Strigonii* 23—7 Augusti 1852. data. a Dr. Aloysio Schlör. Cum duabus allocutionibus Cels. D. Princ. Joannis B. Seitovszky etc. et tribus considerationibus Revdiss. D. Dris Josephi Büchinger. Pestini, 1853. 8-o maj. 272. p. 40 kr. 25. *Kalauz keresztény hitéletre.* Irta Nogál János. Pest, 1852. 12r. VIII és 1841. Képekkel. Füz. 20 kr.

Kegyess adományok. Az új-palotai kath. hitves részéről: a Jézus sz. gyermekisége társulatának számára 13 ft 32 kr. Az afrikai missio javára: Nt. Balázs János ur 1 ft, T. cz. Bauhofer Julia 1 ft, t. cz. Pusztay Teréz 1 ft, Mária Teréz 1 ft, Mária Amália 1 ft, egy valaki 24 kr. A szent-gyermekiség-társulatának: A nagy-kapornaki iskolások 10 ft pp.

Előfizetési hirdetés.

A „**Katholikus Néplap**“ az 1854-ik év második felében is a szokott előfizetési feltételek mellett fog megjelenni. Eddigi tartalma s alakjában nem fog változás történni; megjelenik tehát ezentúl is, minden héten egyszer, szerdán, havonként fél iv melléklettel bővítve. E bővítést szükségessé tette a legfőbb tanodai hatóság azon legujabb határozata, miszerint jövőben minden esődök néptanítói állomásokra a „Kath. Néplap“ban közhírré tétessenek. Mioknál fogva a Néplap új érdeket nyerend a t. tanítói testület előtt. Az előfizetési díj: Budapesten házhoz hordással, fél évre 1 ft pp. vidékre, postán, boríték alatt 1 ft 20 kr pp. Fertály évre előfizetések el nem fogadtatnak. A hely s az utolsó posta világos kitétele kéretik. Az előfizetési díjak a Szent-István-társulat ügynöki hivatalába (Pesten, czukor-utca 6. sz.) bérmentes levelekben utasítandók. Kérjük t. pártfogóinkat, hogy e lapra ismerőseik körében a jó ügy előmozdítása érdekében előfizetőket gyűjteni kegyeskedjenek.

Csöd tanítói állomásra. Székes-Fehérvármegye felső budai kerületében létező pili-szántói rom. kath. elemi iskola-tanítói állomás megürülvén, erre f. é. július 20-ik napjára csöd hirdettetik. Ez állomás javadalmi Canonica Visitatio szerint ezüst pénzben ezek: négy pozsoni mérő alávaló, a községtől mivelni szokott szántó földén teremni szokott 14 pozsoni mérő rozs, egyet 24 kr-ra téve, teszen 5 ft 36 kr; egy kaszálón teremni szokott szénaból 2 ft; tanításért kész pénzben 12 ft; s a gazdaktól évenként járó 18 pozsoni mérő rozból egyet 36 kr-ra számítván, 10 ft 48 kr; kántorságért minden pár szellértől per 15 kr, 12 ft; szüretkor a veszélyes felhők ellenvaló harangozásért beszokott szedni 8 akó bort, melly 1 fra felvéve, teszen 8 ft; a tanoda-segéd tartására különösen fizet a község 20 ft; a stola egymásra felrug 12 fra. A pályázni kívánkozók, a tót nyelv tökéletes tudása mellett, erkölesi, képezdei, és szolgálati hokmányokkal ellátva fen említett napón a helyszinén kötelesek megjelenni. Kelt Bogdányon, junius 7-én 1854.

Latyák János, m. k.
bogdányi plebanos és esperes.

Csöd tanítói állomásra. Vác püspöki megye Rékas helységében a II-ik osztálybeli tanítói hivatal megürülvén, ennek betöltésére junius 22-én csöd fog tartatni. Fizetése 100 pengő forint, 12 pozs. mérő kétszeres buza, 1 szekér széna, 2 koesi tőzek, fűtő szalma és szabad lakás. Az ezen állomást elnyerni kívánók tanítói képezettségükről, és erkölesi magokviseletéről szükséges bizonyítványokkal ellátva az alólírtnál magokat jelentsek, és a kitűzött napon a helyszinén megjelenjenek. Kelt Tápió-Györgyén, május 29-én 1854.

Lex a Xavér Ferencz, s. k. esperes és pléb.

Csöd kántor-tanítói állomásra. Vác püspöki megyében kebeleztet, és Pesthez három óranyi távolságban fekvő magyar ajku Ulló helységében megürült kántor-tanítói állomás e folyó évi július 4-én tartandó rendes csöd utján fog betöltetni. Ezen állomás évi jövedelme: fél telek szántóföld, 4 ft 48 kr kész pénz, 6 öl tüzi fa, 4 szekér széna, némelly természetnyek megváltása fejében 26 frt 9 kr, stola 8 frt, párbéri 100 pozs. mérő rozs, ugyan e czim alatt 20 frt mind p. pénzben. Az iskola-fűtésre négy öl szalma. Egy segéd-tanító tartására az uraságtól 12 frt pp. és 10 pozs. mérő rozs. Ezen állomásra pályázni akarók a magyar nyelv tökéletes tudása mellett, valamint tanítói ügyességök, ugy erkölesi és politicial viseletök feletti bizonyítványokkal ellátva a helybeli iskola-igazgatóságnál, vagy alólírtnál előlegesen magukat bejelenteni, és a fenn kített napon a helyszinén megjelenni kötelesek. Kelt Soroksáron, junius 9. 1854.

Nell István, m. k.
egyházköri alesi esperes és soroksári pléb.

Kiadja a „Szent-István-társulat,“ szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1854. Nyomatja LUKÁCS LÁSZLÓ és TÁRSA, országot, 6.sz.